

Bilag 1

04-07-2013

Politisk beslutningsgrundlag vedr. etablering af fælles regionalt EU-kontor

Sagsnr.
2013-94989

1.0. Baggrund

Regionsrådsformanden, formanden for KKR Hovedstaden og Københavns Kommunes overborgmester blev den 22. maj 2013 enige om at igangsætte et arbejde om etableringen af et fælles EU-kontor i Bruxelles for Region Hovedstaden og kommunerne i hovedstadsregionen.

Dokumentnr.
2013-94989-7Sagsbehandler
Gorm Kjær Nielsen

Dette oplæg præsenterer en mulig model for et fælles EU-kontor. Det tager afsæt i de beslutninger, der er taget omkring et fælles hovedstadsregionalt EU-kontor, jf. principnotatet af den 22. maj 2013 (Bilag 1) og kommissorium for arbejdsgruppen om Fælles EU-kontor (Bilag 2). I vedlagte Bilag 3 har arbejdsgruppen skitseret andre regionale kontoreres formål, organisering, mv., hvilket byder på inspiration til alternative løsningsmuligheder. Bilag 4 skitserer et forslag til en tidsplan for etableringen af kontoret.

Region Hovedstaden er allerede medejere af creoDK i Bruxelles (se beskrivelse nedenfor). creoDK skal også i fremtiden operere som selvstændigt kontor med egen ledelse og administration. Efter tilsagn fra creoDKs ejere kan de to kontorer evt. indgå samarbejdsaftaler om image og projekter for at drage fordel af et fælles synlighed omkring "Copenhagen" i Bruxelles, fælles netværksarbejde og fælles merværdi ved at samle kompetencerne.

2.0. Det fælles regionale EU-kontors formål

Partnerne bag kommissoriet har besluttet, at en EU-satsning, afhængig af dets endelige størrelse (budget, bemanning mv.) skal kunne gennemføre en række opgaver. Disse skal, jf. kommissoriet, overordnet:

- 1) fremme jobskabende vækst
- 2) tiltrække væsentlige EU-midler til hovedstadsregionen, der kan understøtte vækstskabende initiativer
- 3) øge regionens synlighed (branding)
- 4) styrke indflydelsen på EU's strategier og initiativer herunder programudmøntning (f.eks. ved deltagelse i arbejdsgrupper og calls) såvel som styrke organisationernes politikere og administrationers viden om og ageren i EU.

EU-kontoret skal således overvejende være et instrument til at sikre regional udvikling og vækst. Og der er flere grunde for at etablere et fælles regionalt kontor i EU nu. Først og fremmest er der den kommende strukturfondsperiode for 2014-2020. Her forventes det, at de regionale udviklingsmidler, dels bliver mærkbart færre (evt. en 30-40 %), dels bliver fordelt over flere fokusområder som så skal bruges inden for mere snævert definerede formål end hidtil. Et fælles EU-kontor bør derfor konkret have fokus på tiltrækning af væsentlige midler fra alternative EU-puljer, -

ordninger eller programmer til gavn for hovedstadsregionens vækstindsatser.

EU's indflydelse på den regionale og kommunale udvikling er blevet stadig større over årene. Både Danske Regioner og KL peger på, at halvdelen af en gennemsnitlig dagsorden er præget af EU-beslutninger. Dette understøtter argumentet for, at et fælles EU-kontor skal kunne styrke partnerorganisationernes (politikeres og administrationers) viden om både udviklinger og tendenser i Bruxelles. Og mens meget af arbejdet med at søge indflydelse på den overordnede EU-lovgivning og regulering i dag er, og fortsat skal være, forankret i Danske Regioners og KL's EU-kontorer, bør det fælles EU kontoret have fokus på at sikre hovedstadsregionens indflydelse i forbindelse med udviklingen af EU's strategier og udmøntningen af EU-programmer, f.eks. i formuleringen af deltagelse i såkaldte "calls" og puljers konkrete fordeling på projekter og initiativer.

Betydningen af at være til stede i EU afspejles også ved de over 300 regionale kontorer, der er repræsenteret i Bruxelles i dag. Blandt dem de 4 øvrige danske regioner, der sammen med deres kommuner, har etableret kontorer bemanded med mellem 4-12 årsværk.

Som et internationalt bindeled, der kan fremme strategiske samarbejder mellem hovedstadsaktører og europæiske aktører vil et fælles kontor også kunne øge synlighed omkring hovedstadsregionens styrker, f.eks. inden for udvalgte klyngeområder som f.eks. life science og cleantech. Dette vil bidrage til tiltrækningen af internationale investeringer og talenter. Endelig vil kontoret kunne udgøre én indgang til hovedstadsregionen i regi af EU.

2.1. Kontorets aktiviteter og ydelser

Konkrete eksempler på, hvilke ydelser og leverancer kontoret kunne stå for er f.eks.:

- Udvikling af processer for små og mellemstore virksomheders involvering i EU-projekter (mulighed for funding til gavn for deres innovations- og konkurrenceevne)
- International matchmaking og netværksaktiviteter (strategiske samarbejder, f.eks. mellem Region Hovedstaden og andre regioner i Europa, internationale virksomheder og virksomhedssamarbejder om EU-projekter).
- Lobbyvirksomhed inden for udvalgte områder – eksempelvis infrastruktur
- Afdækning af finansieringsmuligheder til brug for vækstinitiativer i hovedstadsregionen
- Rådgivning til udvikling af projektidéer
- Servicering af hovedstadsregionens politikere og administrationers og facilitering af deres adgang til EU-nævn, arbejdsgrupper, m.v. samt rådgivning mhp. at øve indflydelse.
- Kompetenceudvikling inden for EU projekter
- Formidling af specialiseret viden og rådgivning om EU programmer og "calls" inden for udvalgte områder

Foruden partnerorganisationerne, kunne kontorets kunder f.eks. være, Copenhagen Capacity, Wonder Copenhagen, Væksthus Hovedstadsregionen, klyngeorganisationer, kommunernes erhvervsservice, Enterprise Europe Network og regionens videninstitutioner.

Der skal i det videre arbejde afklares, hvordan det fælles regionale kontors ydelser kan udbydes til dets forskellige kunder, herunder om det skal være mod brugerbetaling og på grundlag af eksterne konsulenter. For eksempel har andre danske regioner søgt at sikre EU-midler til deres virksomheder hjemme i samarbejder med private konsulenter, f.eks. Innovayt.

En præcisering af kontorets ydelser og aktiviteter vil afhænge af de økonomiske rammer, der fastlægges for kontoret. Præciseringen af ydelserne bør dog også ske i dialog med de aktører, som partnerorganisationerne ønsker, skal drage fordel af kontoret i Bruxelles. Og endelig skal kontorets ydelser fastlægges på baggrund af en strategi for kontoret samt kontorets vedtægter, der godkendes politisk.

3.0. creoDK

creoDK er Københavns Universitet, DTU og Region Hovedstaden fælles forskningskontor i Bruxelles.

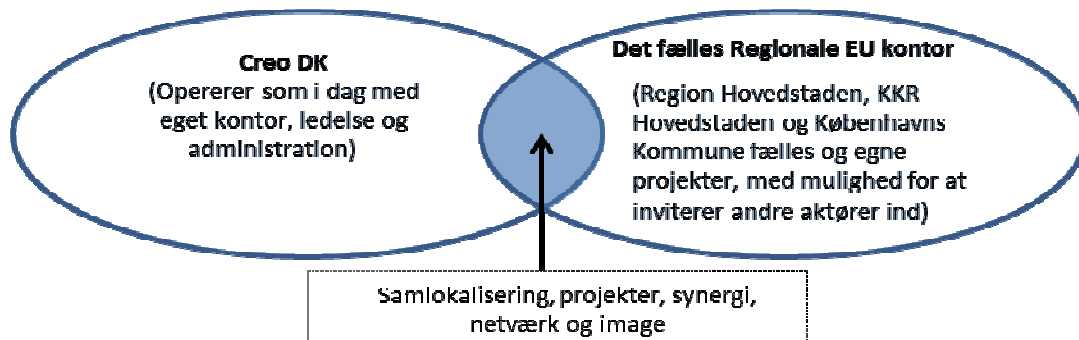
creoDK videreføres som en selvstændig enhed med egen styregruppe, leder og selvstændigt budget.

creoDK, der blev etableret i 2008, arbejder ud fra en strategi (nuværende 2012-15) og årlige aktivitetsplaner. Hvert år udarbejdes årsrapporter. creoDK har 5 medarbejdere: 1 chef, 3 konsulenter og 1 praktikant. Det årlige budget er 3,7 mio. kr. fordelt på 50 % finansiering fra Region Hovedstaden og 25 % fra hver af universiteterne. Medarbejdere er ansat i Region Hovedstaden, som også varetager noget af kontorets administration. Den øverste ledelse varetages af en styregruppe, som er sammensat af en ledende medarbejder fra hver af de tre partnere. En kontaktgruppe står for den løbende kontakt ind i de tre partnerorganisationer og koordinerer samarbejdet på tværs. I kontaktgruppen sidder medarbejdere fra hver af parterne. De tre partnere har en fælles vision om at være med til at sikre, at hovedstadsregionen er en førende vidensregion. Denne vision realiseres gennem opfyldelse af følgende mål og opgaver:

- creoDK har et overordnet mål om at bidrage til, at partnerne bliver mere involveret i det europæiske forskningsrum ERA.
- creoDK skal gennem interessevaretagelse medvirke til at tiltrække yderligere EU-tilskud.
- creoDK skal skaffe partnerne opdateret viden om EU-politikker og interessenter.
- creoDK skal bidrage til partnernes synlighed på Bruxelles-scenen og til at øge det internationale samarbejde.
- creoDK skal bidrage til at identificere internationale samarbejdspartnere, alliancer og netværk.

- Endeligt er det målet med creoDK at skabe synergi og facilitere samarbejde mellem de tre partnere.

En konkret mulighed ville være, at det nye fælles regionalt EU-kontor bliver sammenlokaliseret med creoDK.

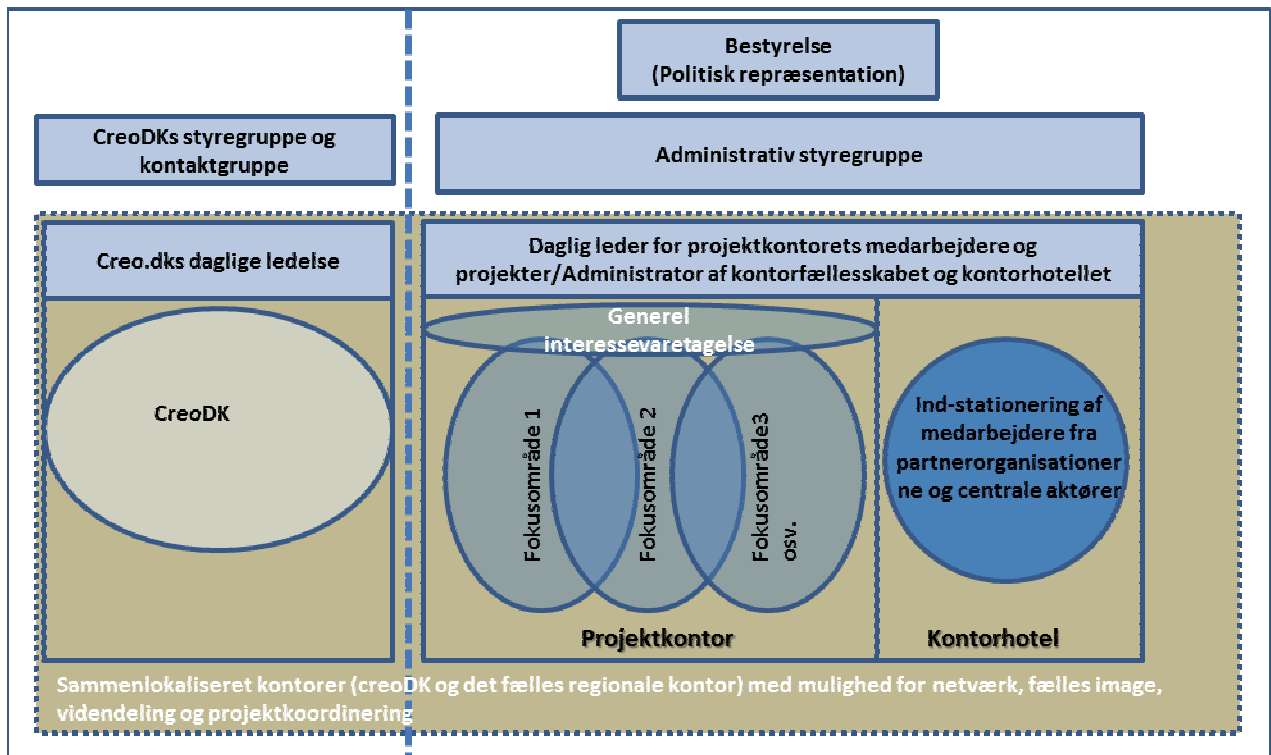

4.0. Det fælles regionale EU-kontor organisering og styring

Et fælles regionalt EU-kontor bør bygges op om hhv. ét projektfællesskab (eller projektkontor) og ét kontorhotel. Nedenstående figur søger at beskrive, hvordan det fælles EU-kontor kunne sammensættes, organiseres og styres.

creoDK indgår også i tegningen, alene for at afspejle, hvordan der vil være tale om to selvstændige juridiske enheder, men hvor der samtidigt er skabt mulighed for samspil og synergier, herunder et grundlag for at have ét ansigt ud ad til. Forudsætningerne for et fælles image og evt. projektsamspil vil skulle afklares i samspil med creoDKs ejerkreds og via konkrete samarbejdsaftaler.

Model for kontorfællesskabet og samspillet med creoDK-kontoret

4.1. Den politiske bestyrelse

Der lægges op til, at det fælles EU-kontor ejes og finansieres af Region Hovedstaden og KKR Hovedstaden (evt. gennem enkeltkommuner). Der nedsættes en politisk bestyrelse med en ligelig repræsentation fra hhv. regionen og kommunerne: Det kunne betyde, at 3 pladser tildeles Region Hovedstaden og 3 pladser tildeles kommunerne (heraf 1 til Københavns Kommune).

Den endelige model for bestyrelsens sammensætning må i sidste ende bero på størrelsen af de respektive partnerorganisationers medfinansiering til det fælles EU-kontor.

Formandskabet foreslås at gå på skift mellem regionen og kommunerne, f.eks. 2 år af gangen.

Bestyrelsen foreslås at mødes mindst 2 gange årligt, den ene heraf i forbindelse med en generalforsamling, hvor styregruppen udstikker retningen for kontorets videre udvikling, opgaver og funktioner.

En evt. sammenlokalisering med creoDK vil ikke ændre på creoDKs ejerskab, ledelse, finansiering og administration.

4.2. Den administrative styregruppe

Det foreslås, at der etableres en administrativ styregruppe for det fælles kontor, sammensat af repræsentanter fra partnerorganisationernes administrationer.

Den administrative styregruppe skal bl.a. have ansvar for ansættelsen af kontorets leder, udarbejdelse af kontorets strategi, årsrapporter og aktivitetsplaner, som skal præsenteres og godkendes af den politiske styregruppe. Styregruppen vil også have en vigtig rolle i at fremme samspillet mellem parterne og aktørerne, såvel som sikre koordinering omkring fælles projekter og tværgående satsninger. Endelig vil den administrative styregruppe være den løbende dialogpart og samspilsenhed over for den daglige ledelse.

Det foreslås, at formandskabet for den administrative styregruppe følge formandskabet i den politiske styregruppe.

4.3. Den daglige ledelse

Det foreslås, at der ansættes en daglig leder, som refererer til den administrative styregruppe. Det foreslås ligeledes, at den daglige leder er ansvarlig for bl.a.:

- udvikling af årsplaner og strategier – i samspil med den administrative gruppe
- den daglige implementering af aktivitetsplaner og strategier og dermed også gennemførelse af projekter
- ansættelse af medarbejdere til projektkontoret (se beskrivelse i afsnit 4.4)
- driften af projektkontor og kontorhotel (se beskrivelse i afsnit 4.5.)

- Ansvarlig for at kontoret lever op til fastlagte succeskriterier for det fælles regionale EU kontor, herunder at styrke forankringen såvel samspillet mellem kontoret og dets partnerorganisationer.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at være en fordel, hvis den daglige leder af det fælles EU-kontor har et stort kendskab til kommuner, region og andre aktører i hovedstadsregionen, og ofte besøger regionen.

Iværksættelse af aktiviteter og projekter fastlægges i samråd med den administrative styregruppe, og skal ske på baggrund af strategier og årsplaner, der er fastlagt for kontoret og er politisk godkendte i ejerkredsen.

4.4. Det fælles regionale EU-kontors projektkontor

Kommissariatet til grund for dette arbejde (bilag 1) fastlægger en bred vifte af formål og opgaver som kontoret skal løfte. Hvordan og i hvilken prioritering kontorets opgaver skal løftes afhænger bl.a. af de ressourcer, der afsættes til bemanning, drift af kontoret og projekter.

Erfaringer fra andre regionale kontorer viser, at det fælles hovedstadsregionale EU-kontor bør starte op med et fåtal af fokusområder, opgaver samt medarbejdere, da dette vil sikre et bedre udgangspunkt for succes. Kontorets funktioner og størrelse vil kunne vokse i takt med, at det modnes og opnår forankring. Dels i form af anerkendelse i Bruxelles, dels ift. forankringen til partnerorganisationerne og andre relevante aktører i hovedstadsregionen. En udvidelse af kontorets fokusområder og opgaver vil desuden kunne ske på baggrund af evalueringer, strategier og årlige aktivitetsplaner mv., afstemt i ejerskabskredsen

Det anbefales derfor, at kontoret, i dens opstartsfasen tager udgangspunkt i de mest lovende vækstområder eller største udviklingsudfordringer. Det kunne bl.a. omfatte følgende områder:

- *Bæredygtig vækst*, inkl. fremme af innovation og erhvervsudvikling inden for grøn vækst, energisystemer (smart grid) og affaldshåndtering, og således fokus på bl.a. cleantech
- *Sundvækst*, inkl. fremme af innovation inden for bl.a. velfærdsteknologi og forebyggelse
- *Fælles fødevarerindsats*
- *Uddannelse*
- *Infrastruktur*, inkl. veje, bane, luft og Informations- og Kommunikationsteknologi (IKT)

Årsagen til udvælgelsen skyldes bl.a., at:

- at det er områder, der er relevante for både regionen og kommunerne og dækker bl.a. udfordringer, som parterne har fokus på i deres funktioner.
- at det er områder, hvor hovedstadsregionen kan gøre sig gældende i EU, også i den hårde konkurrence om EU-midlerne og således dækker de erhvervsområder, eller klynger, hvor regionen har en stærk profil eller stort vækstpotentiale.

- at det er områder, hvor hovedstadsregionen har styrker og som ligeledes giver et godt grundlag for at skabe øget synlighed og indflydelse, men også har eksportpotentiale.
- at det er områder, hvor der ventes afsat væsentlige midler, f.eks.:
 - Det nye program ”Connecting Europe Facility”, der i perioden 2014-2020 ventes at have en budgetramme på € mia. 50 og vil have fokus på job- og vækstskabelse gennem investeringer i infrastruktur og trans-europæiske netværk inden for transport, energi, bredbånd og digitale services). Connecting Europe Facility viderefører bl.a. også TEN T programmet.
 - Det kommende program COSME (EU’s nye program vedr. små og mellemstore virksomheders konkurrenceevne) ventes iværksat med € mia. 2,5 for perioden 2014-2020.
 - Det kommende Horizon 2020 programs tematiske satsninger, f.eks. Smart Cities (der har fokus på udvikling af bæredygtighed og sund vækst). Horizon 2020 er EUs program for forskning og udvikling. Det forventes, at der vil være afsat € mia. 80 til hele programmet.
- muligheder for samspil og synergi mellem de tre områder.

Fokusområderne vil derudover også kunne reflektere erhvervsstrukturen i hovedstadsregionen og de store satsninger udstykket i forbindelse med EU's Europa 2020 strategi, der er sat i værk for at skabe et innovativt, bæredygtigt og inklusivt Europa.

Der bør i denne projektorienterede del af det fælles EU kontor være mulighed for, at løfte fælles opgaver eller projekter i samarbejde med andre organisationer og myndigheder f.eks. Copenhagen Capacity, Region Sjælland eller Region Skåne. Det kan endvidere være i form af, at medarbejdere har mulighed for at blive indstationeret for en defineret periode.

Kontoret bør endelig løfte generelle opgaver, der går på tværs af partnerorganisationerne og de specialiserede indsats- eller fokusområder, herunder generel interessevaretagelse. Den generelle interessevaretagelse kunne f.eks. være, at holde administrationerne ajour med større udviklinger i EU, der også kunne have indflydelse på kontorets aktiviteter og strategi fremadrettet, f.eks. i forbindelse med vedtagelse af programmer inden for Europa 2020 strategien.

4.5. Det fælles regionale EU-kontors kontorhotel

Det foreslås, at kontoret indeholder et kontorhotel, hvor både kontorets ejerkreds og hovedstadsregionens videninstitutioner og erhvervsfremmeorganisationer, som f.eks. Wonderful Copenhagen, Copenhagen Capacity, Væksthus Hovedstadsregionen kan indstationere medarbejdere i en kortere eller længere periode. Det kan f.eks. være i forbindelse med, at løfte de udvalgte og specifikke projekter og tiltag fastlagt i samspil med kontorets partnerorganisationer. Konkret betyder det, at kontoret udbyder kontorplads, med adgang til IKT-løsninger og evt. administrativ support, evt. mod en fastlagt rate. Denne løsning vil bl.a. give aktørerne bedre mulighed for at løfte ikke-tværgående med vigtige indsatser, som f.eks. EURO-CITIES. Samtidig vil dette kunne øge videndeling og koordinering

mellem kontorets brugere og dermed regionens aktører. Dermed vil hovedstadsregionen i højere grad også opfattes som en samlet, stærk enhed.

4.6. Medarbejderstaben

Kontorets medarbejdere skal rapportere til den daglige leder. Medarbejdere, der måtte ind-stationeres af partnerorganisationerne eller evt. centrale aktører til egne projekter (og dermed lejerne af kontorhotellet), vil referere til deres egne organisationers ledelser.

Det foreslås, at EU-kontoret i lighed med flere af de andre dansk fælles-regionale EU-kontorer får en bemanding i størrelsesordenen 6-10 medarbejdere. Den vurdering bygger på andre danske kontors bemandinger, samt opgaveporteføljen skitseret oven for, såvel som forslaget om, at kontoret bør have et antal fokusområder. Imidlertid vil det endelige antal være afgjort af partnerorganisationernes medfinansiering og en nærmere vurdering af behovet.

Fuld bemanding kan ikke ventes at være på plads inden for kontorets første år, da der vil være en opstartsperiode. Det vurderes hensigtsmæssigt, at kontoret i stedet starter ud med 3-4 medarbejdere i kontorets første år, men derefter gradvist oprustes i løbet 2015-2016.

Ud over stærk viden inden for de respektive fokusområder, der skal løftes i regi af kontoret, ventes medarbejdernes kompetenceområder at være inden for projektledelse, lobbyisme, strategisk kommunikation og administration.

5. Det fælles EU-kontors succeskriterier

Succeskriterier for EU-kontorets arbejde bør afhænge af prioriteringen af de opgaver, kontoret skal løfte. Det vil være centralt, at kontorets succes måles op imod kvantitative og kvalitative mål, f.eks.:

- EU-midler som kontoret har tiltrukket til hovedstadsregionen (inkl. til regionens virksomheder) og herunder det fælles EU kontors evne til at sikre et positivt afkast på partnerorganisationernes investeringer.
- Synlighed og øget kendskab til hovedstadsregionens erhvervs-mæssige styrker
- Indflydelse på EU-tiltag, udbud, calls, white papers m.v.
- Projekter, der iværksættes med positiv effekt på jobskabelse og vækst.
- Regionens repræsentation i diverse strategiske råd og udvalg
- Kontorets forankring til både region og kommuner
- Bruger- og interessenttilfredshed

Idet kontorets funktioner, synlighed og integration i EU-systemet tager tid at etablere, bør måling af kontorets efterlevelse af fastlagte succeskriterier være afstemt med bl.a. kontorets bemanding og forventelige forankring i Bruxelles.

Mulighederne for at sikre et godt afkast af investeringen i EU-kontoret (også i form af ikke finansielle afkast, f.eks. netværk og indflydelse) og optimeringen af kontorets leverancer og aktiviteter vil bedst kunne sikres ved, at partnerorganisationerne udvikler egne beredskaber hjemme. Det viser erfaringer fra andre kontorer i Bruxelles. Det vil imidlertid være op til partnerorganisationerne selv at fastlægge, hvordan de bedst organiserer forankringen i deres organisationer hjemme. Dog bør det være en del af kontorets strategi og opgave, at sikre en god forankring på tværs af region og kommuner i Danmark.

6. Finansiering

Det koster, som tommelfingerregel, ca. 1,1-1,2 mio. dkr. at have en fuldtidsmedarbejder i Bruxelles. Den pris inkluderer løn, overheadomkostninger, kontorleje, kontorartikler og aktivitetsomkostninger i forbindelse med projekter, repræsentationsaktiviteter, medlemskaber i diverse EU-fora og konsulenttydelser. Det bemærkes, at medarbejderstaben foruden fuldtids AC'ere kan bestå af praktikanter og løntilskudsstillinger.

Det må imidlertid forventes, at omkostningerne til kontoret vil være lave i dets første år, hvor praktiske forhold skal på plads, ansættelser udmøntes og projekter løbes i gang.

Dertil kommer, at en mindre del af kontorets budget med tiden vil kunne basere sig på tilkøbsdels.

På baggrund af ovenstående foreslås det, at partnerorganisationerne afsætter følgende midler til det fælles EU-kontor:

2014	2015 - 2016
<i>(Bemandet med op til 3-4 personer, inkl. den daglige leder og med funktion fra medio 2014)</i>	<i>(Fuld bemandet med 6-10 medarbejdere inkl. den daglige leder)</i>
Ca. 4 mio. kr.	7-10 mio. kr.

Fordelingen af omkostningerne mellem partnerne vil bero på nærmere forhandling. Endvidere kan det være en mulighed, at budgettet har dels en fast basisdel, dels en variabel del. Kontoret vil på den måde have en kernegruppe af faste medarbejdere, mens en eller flere partnere tilkøber medarbejdere til konkrete udviklingsprojekter til egne prioriterede indsatser eller fælles udviklingsprojekter.

7. Lokalisering

Det indstilles, at der sikres en økonomisk ramme for kontoret, der tillader, at det har en strategisk og god placering i Bruxelles, f.eks. nær Kommissionen og nær andre regioners kontorer, som hovedstadsregionen ventes at have strategisk samspil med. Det nye kontor kan, om muligt, med fordel, blive lokaliseret hvor creoDK ligger i dag. I samme bygning har også Region Skåne, Kommunförbundet Skåne, Malmö Stad og Göteborg-kontorer og dertil kommer, at kontoret ligger strategisk godt ift kommissionen.

8. Vedtægter

For at kunne oprette det fælles regionale kontor vil det sandsynligvis være en forudsætning, at der etableres en forening. Det vil her være juridisk nødvendigt, at kontorets fastansatte formelt er ansat hos en af partnerorganisationerne og herefter udstationeres til Bruxelles.

EU-kontorets fokusområder, hovedopgaver – såvel dets organisering og styring – foreslås fastlagt i en samarbejdsaftale/kontrakt og vedtægter for kontoret, der godkendes politisk op mod etableringen af kontoret i 2014

Hvis det beslattes, at creoDK og det fælles EU kontor sammenlokaliseres skal der ligeledes udarbejdes en samarbejdsaftale/kontrakt om dette.

Se forslag til tidsplan for det videre arbejde frem til etableringen af det fælles EU kontor i bilag 4.